

Hvidbog for Natura 2000-handleplanen for Natura 2000-område nr. 234
Giber Å, Enemærket og Skåde Havbakker

Foto fra kystskrænten og kalkoverdrev ved Strandmarken – ved Moesgaard.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	2
2. Liste med indkomne høringssvar.....	3
3. Indkomne høringssvar og myndighedsfordeling.....	3
4. Myndighedens bemærkninger til uddrag af høringssvar.....	3
5. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger	6
6. Bilag med kopi af høringssvar.....	7

1. Indledning

Natura 2000-handleplanen beskriver indsætter, som skal sikre og forbedre vilkårene for de arter og naturtyper, der er udpeget i Natura 2000-området. Natura 2000-handleplanen er en sammenskrivning af de kommunale Natura 2000-handleplaner og Natura 2000-skovhandleplanerne udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Denne hvidbog indeholder bemærkninger til høringssvar fra Miljøstyrelsen og Aarhus Kommune.

Natura 2000-handleplanen har været i høring i perioden 7. marts til 2. maj 2024.

Der er i høringsperioden indkommet tre høringssvar.

I hvidbogen er en oversigt over indkomne høringssvar og hvilke myndigheder, der har bemærket på hvilke dele af høringssvarene. Desuden præsenteres uddrag af de enkelte høringssvar med myndighedernes bemærkninger. Bemærkninger, der medfører ændringer i handleplanen er ligeledes markeret.

De indsendte høringssvar fremgår af bilag.

2. Liste med indkomne hørings svar

Nedenstående liste viser indkomne hørings svar til den samlede Natura 2000-handleplan.

Offentlige myndigheder
Miljøstyrelsen
Foreninger/organisationer
Danmarks Naturfredningsforening – Lokalafdelingen i Aarhus Kommune
DGI Østjylland

3. Indkomne hørings svar og myndighedsfordeling

Nedenstående liste viser uddrag af hørings svar, og det er markeret med x hvilken myndighed, der kommer med bemærkning til hørings svaret.

Hørings svar og afsender	Miljøstyrelsen	X kommune
Miljøstyrelsen		x
Danmarks Naturfredningsforening		x
DGI Østjylland		x

4. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af hørings svar

Myndighederne angiver her bemærkninger til de indkomne hørings svar. Det er den myndighed, som er ansvarlig for de respektive arealer og arter i Natura 2000-området, som kommer med bemærkning.

Det angives i svaret, hvis det fører til ændringer i Natura 2000-handleplanen. Dette er markeret med fed skrift under myndighedernes bemærkninger.

I nedenstående skema forkortes Miljøstyrelsen til MST, Danmarks Naturfredningsforening til DN og DGI Østjylland til DGI

Uddrag af hørings svar	Bemærkninger
<p>Afsender: Miljøstyrelsen</p> <p>Hørings svaret indeholder bemærkninger til følgende emner</p> <ul style="list-style-type: none">• Indsatser med frivillig gennemførelse• Henvisning til love og de lovmæssige bindinger• Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode	<p>Tak for hørings svaret. I det følgende gennemgås punkterne med angivelse af bemærkninger til de angivne emner i hørings svaret.</p> <p>Indsatser med frivillig gennemførelse Kommunerne indsætter MST`s ændringsforslag om ”som udgangspunkt” i teksten om gennemførelse af projekter med frivillig aftale i kapitel 7.</p> <p>Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger Kommunerne retter lovhenvisning til den nyeste bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven.</p> <p>Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode Vedr. afsnit 3.1 MST bemærker, at det ikke tydeligt fremgår af tabel 1, at bekæmpelse af invasive arter indbefatter bekæmpelse på naturtyperne strandvold med en- og flerårige urter.</p> <p>Bemærkningen giver anledning til at Aarhus Kommune indsætter en linje i afsnit 3.1 efter tabel 1 om at bekæmpelse af invasive arter indbefatter bekæmpelse på naturtyperne strandvold med en- og flerårige urter.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Behov for indsatser <ul style="list-style-type: none"> • Andre bemærkninger 	<p>MST bemærker, at Aarhus Kommune ikke tydeligt har redegjort for i hvilket omfang ”indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura-2000 indsats.</p> <p>Bemærkningen giver anledning til at Aarhus Kommune indsætter en linje i afsnit 3.1 efter tabel 1, der beskriver at genrydning er en del af vedligeholdelse af indsatsen på overdrev og kildevæld.</p> <p>MST bemærker, at det skal tydeliggøres, at indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.</p> <p>Bemærkningen giver anledning til, at Aarhus Kommune indsætter en linje i kapitel 4 i forlængelse af tabel 4, der beskriver, at kommunen opretholder indsatser, som afgræsning, genrydninger og høslæt, som er gennemført i første og anden planperiode.</p> <p>MST bemærker at den samlede indsats mod invasive arter angivet i tabel 4 angiver et samlet behov på 2,3 ha.</p> <p>Bemærkningen giver anledning til at tabellen rettes til et samlet behov på 2,3 ha.</p>
<p>Afsender: Danmarks Naturfredningsforening – Lokalfdelingen i Aarhus</p> <p>Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bemærkning til paradigme • Teknisk rettelse 	<p>Tak for høringssvaret.</p> <p>DN gør opmærksom på, at der på tværs af alle handleplanerne anvendes mange generelle beskrivelser, som derfor ofte er irrelevante i den enkelte plan og konkrete sammenhæng.</p> <p>Handleplanerne er udfærdiget i et fællesudarbejdet paradigme i et samarbejde mellem kommunerne og Miljøstyrelsen. Paradigmet indeholder derfor stedvist standardtekster. Kommunen tager DN´s bemærkning til efterretning og vil tage bemærkningen med i det videre arbejde med fremtidige paradigmer. Paradigmerne har som udgangspunkt til formål at forenkle og tydeliggøre læsevenligheden ikke at forringe den. Konkret giver bemærkningen anledning til, at ”Marin habitatnatur og Boblerev”, der ikke er på udpegningsgrundlaget er udtaget af signaturforklaringen.</p> <p>DN gør opmærksom på, at der i udkast til handleplanen er fundet spor af odder to steder ved Aarhus Å. DN formoder, at der rettelig skal stå Giber Å. Kommunen retter til ”Giber Å”.</p> <p>Bemærkningerne giver ikke anledning til øvrige ændringer i handleplanen.</p>
<p>Afsender: DGI Østjylland</p>	<p>Tak for høringssvaret.</p>

Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner.

- Generelle bemærkninger til Natura 2000 planernes indskrænkninger i danskernes adgang til naturen

- Øgning af områder med urørt skove fra 0 til 317 ha i Marselisborgskovene samt DGI's bemærkninger til skovdriften.

- Hegning med græssende dyr kan hindre adgang for et aktivt idræts- og friluftsliv i naturen

DGI påpeger indledningsvist, at de på baggrund af en screeningsrapport foretaget af Ersby Outdoor kan se en tendens til at adgangsforholdene ændres i flere Natura 2000-områder, ligesom der lægges op til forstyrrelsesfri zoner i 254 områder ud af 257 Natura 2000-områder.

Den overordnede planlægning for udarbejdelse af Natura 2000 planer for de 257 Natura 2000 områder er forankret i staten og dermed i Miljøstyrelsen. Planerne skal sikre arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget en gunstig bevaringsstatus. Miljøstyrelsen oplyser, at bestemmelser omkring færdselsrestriktioner ikke reguleres via Natura 2000-planlægningen, men via bestemmelserne i Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning. Miljøstyrelsen reviderer løbende bestemmelserne for vildtreservater med henblik på at forbedre beskyttelsen af bl.a. fugle i forhold til forstyrrelser. I Aarhus Kommune er alene Natura 2000-område nr. 59 – Kysing Fjord udpeget som et vildtreservat. Offentlighedens adgang til naturen reguleres generelt af kapitel 4 i naturbeskyttelsesloven.

I forhold til den rekreative benyttelse af Marselisborgskovene, bemærker DGI, 1) at områder med urørt skov er øget fra 0 – 317 ha i Marselisborgskoven, 2) at urørt skov f.eks. med ændring af hydrologi samt væltede træer hen over stier kan skabe adgangsproblemer, 3) at skovningsmaskiner ødelægger rekreativ infrastruktur f.eks. mountainbikespor, ridestier, vandrestier,

Udpegningen af urørt skov er ikke ny i forhold til den aktuelle handleplan. Der er ikke udlagt 317 ha urørt skov, men op til 317 ha urørt skov, hvilket blot svarer til mængden af skovhabitatnatur i Natura 2000-områder. Urørt skov er alene relateret til skovdriften. Urørt skov er et vigtigt værktøj, sammen med andre tiltag, som er nævnt i handleplanen til at sikre gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som er på udpegningsgrundlaget. Ændret hydrologi samt væltede træer er ikke kun begrænset til områder med urørt skov og kan forekomme alle steder i Marselisborgskovene.

Kommunen har stor fokus på at fjerne væltede træer over stier, så snart vi er blevet opmærksomme på det – det samme gælder ændret hydrologi, hvis det påvirker farbarheden på de eksisterende stier i skovene. Det sker både i forhold til den direkte dialog med borgeren eller foreninger som har henvendt sig, men også i regi af Skovbrugerrådet.

Kommunen er ikke enig i, at kørsel med maskiner i skovene ikke tager hensyn til eksisterende stier i skovene. Aarhus Kommune har løbende dialog med forskellige aktører i forhold til friluftsliv i skovene blandt andet via Skovbrugerrådet, og kommunen bruger mange ressourcer på at genoprette stierne efter kørsel med maskiner i skovene.

DGI påpeger, at græssende dyr kan hindre folks adgang til at benytte naturen. I forhold til hegning med græssende dyr i skoven, så er det ikke et tiltag i den pågældende handleplan for Giber Å. Politisk har byrådet besluttet, at der ikke skal foretages indhegning i Marselisborgskovene med henblik på at udsætte større græssere. Derfor er det ikke et aktuelt tiltag i nærværende handleplan. Områder der afgræsses, tilhører Moesgaard og vedrører lysåbne naturområder, hvor netop afgræsning er afgørende for at naturkvaliteten opretholdes.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring i handleplanen.

5. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger

Aarhus Kommune er blevet opmærksom på, at skovhabitatnaturtypen bøg på muld og bøg på mor begge er angivet med habitatkoden 9110 i tabel 6. Bøg på muld rettes til habitatkode 9130.

Miljøstyrelsen har den 8. maj 2024 fremsendt nogle tekniske korrektioner, som Aarhus Kommune har medtaget i korrekturen.

6. Bilag med kopi af hørings svar

Bilag 1 – Hørings svar fra Miljøstyrelsen

Aarhus Kommune

Arter og Naturbeskyttelse J.nr. 2024-18125

Den 17-04-2024

Hørings svar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Giber Å, Enemærket og Skåde Havbakker område nr. 234

Miljøstyrelsen sender hermed hørings svar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

7. Hørings svaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Indsatser med frivillig gennemførelse
- Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger
- Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode
- Behov for indsatser
- Andre bemærkninger

8. Bemærkninger

Indsatser med frivillig gennemførelse

Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.

Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.

Miljøstyrelsen henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler.

Miljøstyrelsen ønsker som medudgiver af Natura 2000-handleplanen, at det specificeres yderligere fx. ved at skrive at ”Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler...”.

Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger

Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at den nyeste bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven er blevet udstedt den 4. oktober 2022 (lovbekendtgørelse nr. 1392 af 04/10/2022), hvorfor lovhenviisning bør rettes.

Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

Miljøstyrelsen bemærker, at flere planlagte indsatser i Natura 2000-planen for planperioden 2016-21 ikke er adresseret i redegørelsen for gennemførelse af indsatser i sidste planperiode, jf. bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner § 2, stk. 4. Følgende indsatser mangler redegørelse og skal derfor tilføjes afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:

- Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på naturtyperne strandvold med enårige og strandvold med flerårige planter med fokus på arealer med en forekomst på over 10 %. (Indsats mod invasive arter er nævnt i handleplanen, men det er ikke til at se om den omfatter de to strandvoldsnaturtyper)
- Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.

Behov for indsatser

Miljøstyrelsen bemærker, at planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsatser fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tilføjes/tydeliggøres i afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:

- Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.

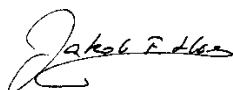
Vedrørende indsats mod invasive arter på lysåbne naturtyper angivet i tabel 4, bemærker Miljøstyrelsen, at samlet behov for indsats må være 2,3 ha ud fra oplysningerne i samme tabel om igangværende vs. ny indsats.

Andre bemærkninger

Miljøstyrelsen vil gøre opmærksom på, at Miljøstyrelsen forventer at foretage mindre tekstnære justeringer i noget af Miljøstyrelsen indhold. Miljøstyrelsen vil efter høringen kontakte den kommunale tovholder med opdateret indhold.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk

Bilag 2 – Høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening – Lokalfdelingen i Aarhus Kommune

LOKALAFDELINGEN I AARHUS KOMMUNE

Formand: Sebastian Jonshøj
Telefon: 6160 3401
E-Mail: aarhus@dn.dk

Aarhus d. 2. maj 2024

Til
Aarhus Kommune
Teknik og Miljø Natur
& Vandløb

Høringssvar

ifm. *Forslag til kommunale Natura 2000-handleplaner 2022-2027*

Danmarks Naturfredningsforening (DN) i Aarhus har med interesse gennemlæst forslag til Natura 2000-handleplaner for N232, N233, N234 og N59.

DN bakker i det store hele op om de anførte tiltag. Vi kan dog ikke lade være med at påpege det problematiske i, at der på tværs af alle planer anvendes mange generelle beskrivelser – som derfor ofte bliver irrelevante eller decideret misvisende i den enkelte plan og konkrete sammenhæng. Det er ærgerligt, og kan vanskeligt tolkes som andet end manglende omhu i udarbejdelsen. F.eks. nævnes hensyn til marine pattedyr i alle handleplanerne; det er dog i sagens natur ikke lige relevant alle steder.

I øvrigt har DN følgende bemærkninger til hver af de fire områder/planer:

59. Kysing Fjord:

Det er – som påpeget ved tidligere høringssvar – uforståeligt og uhensigtsmæssigt, at en plan med titlen ”Kysing Fjord” alene omhandler Norsminde Fjord (og altså ikke Kysing Fjord).

Generelt undlader denne handleplan at tage hånd om de største og vigtigste problemer, ikke mindst når udpegningsgrundlaget er sangsvane. Der er således mange generelle naturtiltag som kunne passe på næsten alle områder, men for få specifikke tiltag målrettet sangsvane i Kysing Fjord/Norsminde Fjord. Hvad er f.eks. sammenhængen mellem en udvidelse af arealet med urørt skov og Kysing Fjord/Sangsvane?

En høj vandkvalitet i Norsminde Fjord er altafgørende for at sikre gode fourageringsmuligheder for sangsvane (og andre vandfugle). Belastningen med først og fremmest nitrat fra oplandet inkl. Frederiksdal-inddæmningen (Kysing Fjord, ca. 100 km²) er derfor meget vigtig at få nedbragt. Imidlertid er netop spørgsmål om vandkvalitet henlagt til vandplanlægningen (s. 6), hvilket fuldstændig amputerer Natura 2000 handleplanen.

Der er berettiget fokus på naturens egne dynamikker (s. 9). Højvandsslusen ved Norsminde Fjords udløb forhindrer imidlertid sådanne naturlige dynamikker. Det vil således være en klar fordel for vandkvaliteten i fjorden, at give højvande fra den marine side frit løb, så der kan ske en omrøring og iltning af fjordvandet.

Et ikke uvæsentligt bidrag til eutrofieringen af Norsminde Fjord kommer som nævnt fra Frederiksdal-inddæmningen. En fjernelse af dæmningen langs Norsminde Fjords

sydøstlige side vil kunne få enorm betydning for fjordens fugleliv, og Kalvø og Grims-holm (i handleplanen kaldet Kalvsø og Grimsø!) vil kunne indgå som vigtige, uforstyr- rede ynglelokaliteter.

Græsning – også gerne mere græsning – på de tilstødende arealer hilses velkommen.

Vel vidende at det falder udenfor handleplanens snævre fokus ser DN gerne, at der arbejdes for tilvejebringelse af offentlig adgang langs nordsiden af Norsminde Fjord, i lighed med adgangen syd for fjorden (i Odder Kommune).

Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose:

Aarhus Kommunens arbejde med jordfordeling og afklaring af, om der kan ske en for- enklning af ejerstrukturen bør fremhæves som et godt initiativ. Selvom det snævert set falder uden for denne handleplans rammer, vil det være vigtigt at arbejde for, at de to adskilte dele af N2000-området/planen kommer til at udgøre ét hele f.eks. ved mål- rettet ekstensivering og etablering af helårsgræsning i mellemstykket.

Arealet ved skydebanen (som nu er fraflyttet) udgør en ganske fin botanisk lokalitet, som bør fremmes og integreres bedre i den omgivende natur. DN foreslår at området inddrages i den nærliggende afgræsning for at undgå hurtig tilgroning af tagrør mm.

De i fredningen skitserede stiforløb trænger flere steder til vedligeholdelse. DN har tidligere indsendt en plan for potentielle kommunale opgaver i fredningen og foretaget besigtigelse med kommunen, hvorunder der blev opnået fælles forståelse omkring en række konkrete løsninger. Disse afventer fortsat implementering.

Brabrand Sø med omgivelser:

Der er behov for en mere gennemgribende rydning af vedvegetation i rørskovene og på øer og halvøer i Brabrand Sø og ikke mindst Årslev Engsø.

Kommunens prioritering af rigkær bør understøttes, og DN håber i den forbindelse at afprøvning af nye teknologier (no fence) kan fremme den systematiske afgræsning af de sønære arealer i ådalen.

Det rekreative tryk på fuglelivet i Brabrand Sø omtales ikke, til trods for at der er pro- blemer i forhold til de ynglende fugle. I den forbindelse afventer DN stadig en løsning på spørgsmålet om de rekreative aktiviteter, som blev adresseret men udskudt ifm. seneste revision af vandløbsregulativet for Aarhus Å.

Uden for Natura 2000-området bør der arbejdes for at forsinke vandtilførslen til Bra- brand Sø ved monsterregn.

Giber Å, Enemærket og Skåde Havbakker:

Det anføres (s. 13) at der er fundet spor af odder to steder ved Aarhus Å. DN formoder, at der her rettelig skal stå Giber Å?

Med venlig hilsen
Sebastian Jonshøj, formand

Bilag 3 – Høringsvar fra Danmarks Naturfredningsforening – Lokalfdelingen i Aarhus Kommune

**Aarhus Kommune, Teknik og
Miljø, Karen Blixens
Boulevard 7
8220 Brabrand**

2. maj 2024

DGI Østjyllands høringsvar vedr. Offentlig høring af forslag til Naturstyrelsens N2000-handleplaner i Aarhus Kommune

DGI ser Natura 2000 planerne som et aktivt redskab for at redegøre for de overordnede formål for områderne. DGI bakker op om, at det i det samarbejde er vigtigt at opnå et godt samspil mellem den aktive forvaltning af naturen i områderne, så naturen kan udvikle sig positivt. Det er ikke i modsætning til at danskerne gennem adgang til fritids- og foreningsaktiviteter kan opleve og sætte pris på naturen.

DGI ser med bekymring på stigningen i mulige indskrænkninger i danskernes adgang til naturen. Erfaringer fra processen i første planperiode sammenholdt med udkast til Natura 2000-planer 2022-27 viser en kraftig stigning i områder, hvor der fx vil komme forstyrrelsesfri zoner og ændrede adgangsforhold.

DGI har fået foretaget en screening hos Ersby Outdoor af udkast til de 257 Natura 2000 områder og kan i screeningsrapporten se nogle bekymrende tendenser i forhold til de beskrevne værktøjer der kan skabe begrænsninger og indskrænkninger i danskernes muligheder for at være aktive i naturen. Screeningen har haft fokus på at identificere hvor Natura 2000 planerne specifikt nævner forstyrrelsesfri zoner og ændrede adgangsforhold. DGI har i forbindelse med screeningen været særligt opmærksom på om eventuelle stigninger i aktiviteter som i udkastet betegnes som forstyrrende, men ikke er understøttet af videnskabelige relevante undersøgelser. DGI finder det meget problematisk, at der i udkastet ikke er nogen form evidensbaseret videnskabeligt grundlag for hvad der specifikt er forstyrrende elementer ved de forskellige aktiviteter.

F.eks. er cykling gået fra at være benævnt som forstyrrende aktivitet et sted i 2012, mod 171 steder i den seneste udkast, dette uden at det forklares på hvilket evidensbaseret grundlag denne aktivitet betegnes som forstyrrende. Det samme kan siges om generel færdsel, som i 2012 kun var 81 områder, igen uden henvisning til evidensbaseret videnskabeligt grundlag for at betegne færdslen som forstyrrende.

DGI finder det vigtigt, at vilkårene for friluftslivet ikke forringes i tilfælde, hvor en konflikt mellem en konkret aktivitet og naturbeskyttelsen kan afværges via fornuftig planlægning og fleksibel naturforvaltning. DGI henstiller til at eventuelle indskrænkninger i adgang for aktiviteter baseres på videnskabelig evidens.

- I Natura 2000 planer 2022-2027 lægges der op til ændrede adgangsforhold i 217 områder ud af 257 områder. I 2012 var dette kun i 81 af områderne.
- I Natura 2000 planer 2022-2027 lægges der op til forstyrrelsesfrie zoner i 254 områder ud af 257 områder. I 2012 var dette kun i 79 områder.

Øgning af områder med urørt skov fra 0 til 317 ha i Marselisborgskovene

DGI oplever flere steder i landet at implementering af urørt skov kan have uhensigtsmæssige konsekvenser for adgang og for den rekreative infrastruktur. Ændring af hydrologi samt væltede træer hen over stier kan skabe adgangsproblemer og indskrænke offentlighedens muligheder væsentligt.

DGI har erfaret og ser med bekymring på udtagning af ikke hjemmehørende træarter. DGI ser alt for tit, at skovningsmaskinerne i forbindelse med fældning kører oveni den rekreative infrastruktur som ødelægges uden at der er hverken penge eller planer for reetablering af stierne. Dette gælder både ridestier, vandrestier og i særdeleshed mountainbikespor. Det bør sikres, at de rekreative stier i Natura 2000 områderne i Aarhus Kommune reetableres efter skovarbejde.

Den rekreative infrastruktur er essentiel for god adgang og sikrer skovens gæster gode muligheder for at motionere og nyde naturen på en god og ordentlig måde. En velfungerende rekreativ infrastruktur understøtter aspekterne: Fysisk sundhed, mental sundhed, naturadgang, Nature connectedness – fire typer (spirituel, æstetisk, fokuseret og aktiv), Bosætning, Bevægelsesglæde, Glæde, Repetitiv brug og Bedre trivsel.

En velfungerende rekreativ infrastruktur vil desuden kunne medvirke til at al færdsel foregår på disse og derved frede naturen udenfor selve stierne.

Hegning med græssende dyr kan hindre adgang for et aktivt idrætsliv og friluftsliv i naturen

Erfaringer fra både ind- og udland viser samtidig, at hegn og græsning ikke er problemfrit, når der samtidig er et aktivt friluftsliv. Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning sammenfatter således: *”Naturpleje med store græssende dyr har dog samtidig vist sig ikke at være helt uproblematisk, specielt ikke når den anvendes i områder, der også er forbundet med rekreative interesser. I Danmark var der i 2017 et dødsfald¹ og flere personskader som følge af uheldige møder mellem kvæg og motionister/hundeluftere¹.*

Hertil er der flere steder i Danmark eksempler på, at etablering af hegning i skove og naturområder har mødt modstand fra beboerne i området, fordi de oplever, at de bliver hegnet ude af deres natur².

Idræt og biodiversitet går hånd i hånd

Idrætten og et aktivt friluftsliv truer ikke hverken biodiversiteten eller de truede rødlistearter. Rapporten ”Bevarelse af biodiversiteten i de danske skove” udgivet i 2016 af Center for Makroøkologi, Evolution og Klima, Københavns Universitet dokumenterer, at idræt og friluftsliv ikke har negative konsekvenser for biodiversiteten.

DGI Østjylland står klar til at samarbejde om realiseringen af natura 2000 planerne. På vegne af DGI Østjylland

Lars Mandrup
Formand

Bjørn Ruben Pedersen
Direktør

¹ Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning (IGN), Københavns Universitet: 2020. https://static-curis.ku.dk/portal/files/237043761/Notat_Friluftsliv_og_grassende_dyr_web.pdf

² Borgere protesterer mod, at 90 pct. af Mols Bjerge Nationalpark er blevet indhegnet, og at de ikke føler sig sikre i indhegningerne, hvor der er fritgående køer og heste. Borgere føler sig hegnet ude:

<https://www.dr.dk/nyheder/regionale/oestjylland/borgere-vil-tages-med-paa-raad-om-nationalpark-giv-os-mols-tilbage2>